

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробник: Судаков В.І., доктор соціологічних наук, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. зав. кафедри теорії та історії соціології
Малес Л.В.

Протокол № 25 від «28» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Новітні концептуальні стратегії в теоретичній соціології

для студентів

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Судаков В.І.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

КИЇВ – 2020

1. Мета дисципліни – формування у студентів комплексу соціологічних знань інноваційного характеру, пов'язаних з науковим розумінням змісту новітніх концептуальних стратегій, які відображають характерні тенденції трансформації пізнавального статусу теоретичної соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.
2. Вміти працювати з науковою літературою та періоджерами
3. Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна сприяє вивченню специфічного кола актуальних для сучасної соціологічної науки теоретичних питань, які відображають тенденції концептуальної еволюції соціології як науки, трансформацію ustalених наукових уявлень щодо її наукового статусу, функцій та місця в системі сучасного суспільствознавства.

4. Завдання (навчальні цілі): надання студентам поглиблених теоретичних знань та допомога в оволодінні прикладними навичками соціологічного теоретизування шляхом розкриття когнітивних аспектів зміни: 1) наукових уявлень про предмет, структуру та функції соціологічного знання; 2) поглядів на атрибутивні об'єктивні та суб'єктивні онтологічні властивості організованих форм колективного життя людей як прояву соціальної реальності; 3) дослідницьких позицій стосовно типологічних особливостей та специфіки соціальних взаємодій та комунікацій.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- здатність застосовувати сучасні та новітні соціологічні концепції й теорії для аналізу та інтерпретації соціальних явищ і процесів (фк1)
- здатність здійснювати критичний аналіз теоретичної, методологічної та практичної фахової літератури (фк14)
- здатність до критичного аналізу закономірностей соціального, політичного, економічного і духовного життя сучасного суспільства (фк16)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	новітні теоретичні підходи до дослідження концептуальної динаміки розвитку соціології як науки та її наукового статусу в аспектах розкриття когнітивних змін наукових уявлень про предмет, структуру та функції соціологічного знання, теоретичний синтез макросоціологічних парадигм та категоріальний апарат соціологічної теорії;	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	контрольна робота, практичні завдання, іспит	15
1.2	новітні концептуальні стратегії соціологічного дослідження фундаментальних онтологічних чинників суспільного життя та суспільства як системи соціальних взаємодій та комунікацій	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	контрольна робота, практичні завдання, іспит	20
2.1	розуміти смисл новітніх пізнавальних процесів, що відбуваються при формуванні інноваційних стратегій соціологічного теоретизування під впливом глобальних соціальних змін кінця XX-го та XXI ст.	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	контрольна робота, практичні завдання, іспит	15

2.2	виокремлювати головні проблеми та новітні тенденції інституціоналізації соціології як науки, самостійно розбиратися в питаннях, стосовно онтологічних проявів соціальної реальності, типології суспільств як соціальних систем, характеру соціальних взаємодій та комунікацій	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	контрольна робота, практичні завдання, іспит	15
3	дослідницький проєкт	самостійна робота, семінарські заняття	презентація дослідницького завдання	20
4	аналітична, дослідницька та пошукова діяльність	семінарські заняття, самостійна робота	презентація дослідницького завдання, практичні завдання	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання (назва)						
Застосовувати набуті знання на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням практичних ситуацій (прн1)		+		+	+	+
Здійснювати реферування наукових джерел (державною та іноземною мовами), обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки. (прн6)	+	+	+	+	+	+
Застосовувати новітні соціологічні теорії та методи аналізу соціальних явищ та процесів (прн8)	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 30/20 балів
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – 40/20 балів (2 роботи по 20 максимальних або 10 мінімальних балів за кожну)
3. виконання та презентація результатів дослідницького завдання: РН3, РН4 – 30 балів/20 балів (за результат – максимум 20; мінімум 10); за презентацію здобутків – максимум 10; мінімум - 5)

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. Семінарські заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2.
2. Контрольна робота №1 виконується студентами після вивчення тем 1-5: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4.
3. Контрольна робота №2 виконується студентами після вивчення тем 6-10.
4. Дослідницьке завдання виконується протягом семестру, презентується на останньому за графіком навчання семінарському занятті.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

Номер і назва теми	Кількість навчальних годин		
	Лекції	Семінари	Самост. Робота
1. Новітні теоретичні підходи до дослідження концептуальної динаміки розвитку соціології як науки та її наукового статусу			
1. Проблема інтелектуальної ідентичності соціології як науки: класична традиція та сучасність	2	2	8
2. Соціологія як наука на межі третього тисячоліття: проблема трансформації об'єкта, предмета та функцій соціології	2	2	8
3. Концептуальна диференціація сучасної соціології	2	2	8
4. Новітні концептуальні стратегії теоретичного синтезу макросоціологічних парадигм	2	2	10
5. Гносеологічна специфіка категоріального апарату теоретичної соціології та новітні пізнавальні стратегії його розвитку.	2	2	10
2. Новітні концептуальні стратегії соціологічного дослідження фундаментальних онтологічних чинників суспільного життя та суспільства як системи соціальних взаємодій			
6. Новітні концептуальні стратегії соціологічного дослідження онтологічних чинників суспільного життя.	2	2	8
7. Суспільство як система соціальних взаємодій.	2	2	10
8. Антагоністичні феномени суспільного життя як детермінанти соціальних конфліктів та соціальної напруженості.	2	2	4
9. Ненасильницькі феномени суспільного життя та їх вплив на стан соціальної напруженості.	2	2	4
10. Комунікація як теоретико-методологічна проблема сучасної соціологічної науки.	2	2	10
УСЬОГО:	20	20	80

Загальний обсяг – 120 год. В тому числі:

Лекції – 20 год.

Семінари – 20 год.

Самостійна робота – 80 год.

Рекомендована література

Основна:

1. Абельс Х. Интеракция. Идентичность. Презентация. Введение в интерпретативную социологию.- СПб, 2000. –С.6-44.
2. Александер Дж. Новые теоретические направления в социологии // Философская и социологическая мысль.- 1992.-№4.- С.44-56.
3. Бауман З. Мыслить социологически. - М.: Аспект-пресс, 1996.- С.27-42.
4. Бауман З. Индивидуализированное общество. - М.:Логос, 2005.- С.21-51.
5. Бек У. Власть і контрвласть у добу глобалізації: Нова світова політична економія. – К.: «Ніка-Центр», 2011. – С. 35–53, 224–296.
6. Белл Д. Прихід постіндустріального суспільства //Сучасна зарубіжна соціальна філософія. - К., 1996. - С.194-251.

7. Бодрийяр Ж. Пароли. От фрагмента к фрагменту / Пер. с франц. Н. Сулова. - Екатеринбург: У-Фактория, 2006. –С.13-67.
8. Бурдьє П. Опыт рефлексивной социологии // Теоретическая социология: Антология: В 2 ч. – М., 2002. - Ч. 2. С.373-402.
9. Вебер М. «Объективность» социально-научного и социально-политического познания // Вебер М.Избранные произведения.-М.,1990. -С.345-414.
10. Валлерстайн И. Конец знакомого мира: Социология XXI века.- М.: Логос, 2004.- С. 3-35
11. Габермас Ю. Філософський дискурс модерну. /Пер.з нім. – К.: Четверта хвиля, 2001.
12. Гидденс Э. Ускользающий мир: как глобализация меняет нашу жизнь. - М.: Издательство «Весь Мир», 2004. -3-16.
13. Дюркгейм Э. Метод социологии // Социология. Ее предмет, метод, предназначение.- М.: Канон, 1995.- С.5-164.
14. Элиас Н.Общество индивидов.- М.: Праксис, 2001.- С.215-234.
15. Латур Б. Пересборка социального. Введение в акторно-сетевую теорию. – М.: Изд.дом Высшей школы экономики, 2014.С.11-63.
16. Козер Л. Мастера социологической мысли. Идеи в историческом и социальном контексте /Под ред. И.Б.Орловой. - М., 2006.С.69-92; 239-251
17. Новые социальные неравенства Под ред. С.Макева.- К.: Институт социологии НАН Украины, 2006.- С.9-31.
18. Пилипенко В., Привалов Ю .Метатеоретизування в соціології : витоки та генеза: монографія. - Київ-Львів, 2019.- С.65-91.
19. Смелзер Н. Проблемы социологии. Георг-Зимелівські лекції, 1995. Пер. з англ. В.Дмитрук. – Львів: Кальварія, 2003. – 128 с.
20. Соболевська М.О. Рефлексивні процеси в сучасній теоретичній соціології. Навчальний посібник - К.: Міленіум, 2020. С.9-34; 76-96;97-101.
21. Соціологічна теорія: традиції та сучасність : Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007. – С.3-49; 50-69.
22. Судаков В.І. Проблема ідентифікації новітніх соціальних змін в соціологічних теоріях глобалізації // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2019. - №3 (42). - С.4-10
23. Судаков В.І. Теоретичний синтез в соціології як рефлексивний процес та логіко-гносеологічна процедура// Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2019. - №4 (43). - С.4-12.
24. Судаков В.І. Тенденції епістемологічного розвитку сучасної соціології та концептуальні суперечності систематизації соціологічного знання // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2018. - №3-4 (38-39). - С.5-14.
25. Урри Дж. Социология за пределами обществ: виды мобильности для XXI столетия. Пер.с.англ. - М.: Издательский дом НИУ ВШЭ, 2012. – С.9-36.
26. Хабермас Ю. Философский дискурс о современности. М., 2003. – С.347-351.

Додаткова

1. Бауман З. Глобалізація: Наслідки для людини і суспільства. – К.: Видавничий дім «КМ-Академія», 2008.
2. Бергер П. Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. — М.: «Медиум», 1995 – 32-56.
3. Бодрийяр Ж. Пароли. От фрагмента к фрагменту.- Екатеринбург, 2006. –С.13-67.
4. Бурдьє П. Опыт рефлексивной социологии // Теоретическая социология: Антология: В 2 ч. / Пер. с англ., фр., нем., ит. – М.: Книжный дом «Университет», 2002. – Ч. 2. С.373-402.
5. Бурдьє П. Социология политики.- М, 1993.- С.35-63.
6. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості. Пер. з нім. - Львів: Літопис,

- 7 Гидденс Э. Трансформация интимности.- СПб., 2004.-С .128-148.
- 8 Гидденс Э. Устроение общества. Очерк теории структуризации. - М., 2003.- С.38-58.
- 9 Качанов Ю. Эпистемология социальной науки. - М.: Алетейя, 2007.-С.68-88.
- 10 Козер Л. Функции социального конфликта. - М.: Идея-Пресс,2000. С.12-28.
- 11 Костенко Н.В.Ценности и символы в массовой коммуникации.- К.: Наукова думка, 1993.-С.38-59.
- 12 Леш С. Соціологія постмодернізму- Львів: Кальварія, 2003.- С.7-18.
- 13 Луман Н. Общество как социальная система.- М, 2004.-С.7-31
- 14 Луман Н.Дифференциация.- М, 2006.- С.23-33.
- 15 Мартен Д., Мецжер Ж-Л., П'ер Ф. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації. – К.: Видавничий дім «КМ-Академія», 2005- с.12-49.
- 16 Мельников А. Экзистенциальная социология: проблема идентификации парадигмальной специфики: монография. - К., 2018. – С.222-230.
- 17 Норт Д., Волліс Дж., Вангест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії / пер з англ. Т.Цимбал. – К.: Наш формат, 2017. – С.21-50; 181-224.
- 18 Соціальна напруженість в регіональних вимірах: проблеми теорії, методології та методики соціологічного дослідження. Монографія / В.І.Судаков, Є.В.Сірий, В.В.Лапіна, Ю.Б.Савельєв, Г.А.Черних, К.В.Кондов. М.А. Нахабич. За заг. ред. В.І.Судакова. – К., 2018. – С.9-16; 26-37.
- 19 Павленок П.Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии //Социс. - 2003.-№4.- С.19-24.
- 20 Парсонс Т. Система современных обществ. - М.,1998.- С.3-34.
- 21 Парсонс Т. Современное состояние и перспектива системической теории в социологии. // Парсонс Т. О структуре социального действия. - Изд. 2-е. - М.: Академический проект, 2000.- С.381-414.
- 22 Резнік О. Соціальна напруженість та масові протести в Україні: відмінність детермінант та механізмів прояву// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2017. - №2. – С. 35-58
- 23 Романовский Н.В. О понятийном аппарате современной социологии //Социс. - 2003.-№2.- С.139-140.
- 24 Савельєв Ю.Б. Багатовимірна сучасність: соціальне включення в оцінці суспільного розвитку: монографія. - К., 2017. - С.149-162.
- 25 Соболевська М. Порядок дискурсу порядку: неофункціоналізм та постструктуралізм в сучасній соціологічній теорії – К.: Логос, 20014.
- 26 Структурні виміри сучасного суспільства / За ред. С.Макеєва.- К.,2006.- 8-34.
- 27 Судаков В.І. Інноваційні когнітивні стимули концептуальної реорганізації соціологічного пізнання // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2019. - №1-2 (40-41). - С.4-13.
- 28 Судаков В. І. Концептуалізація теми соціальної напруженості в контексті новітніх когнітивних стимулів розвитку теоретичної соціології // Нові нерівності – нові конфлікти: шляхи подолання. III Конгрес: тези доповідей, (Харків, 12-13 жовтня 2017 р.) –Х.;ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017.- С. 38-39.
- 29 Судаков В.І. Особливості теоретичного відображення комунікативних суперечностей процесу інтеграції соціальних спільнот //Проблеми розвитку соціологічної теорії: Спільноти: суспільні уява і практики конструювання. Матеріали XVI Міжн. наук-практ конф.. – К.: Логос , 2019. С.7-9.
- 30 Судаков В.І. Парадокси відображення процесу інституціоналізації в функціоналістській та феноменологічній соціологічних теоріях Вісник Одеського національного університету.- 2008.- Т.13.- Вип. 3: Соціологія і політичні науки. – С.7-13.
- 31 Тоффлер О. Метаморфози влади. Пер. с англ. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003.
- 32 Турен А. Повернення дівця. Пер.з франц. – К.: Альтперс, 2003.
- 33 Узбстер Ф. Теории информационного общества. - М.: Аспект Пресс,2004.- С.13-57
- 34 Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. Пер. с англ. – М.: АСТ, 2004.
- 35 Эйзенштадт Ш. Революция и преобразования обществ.- М.,1999.- С.56-72
- 36 Battistelly F., Galantino M. Dangers, risks and threats: An alternative conceptualization to catch-all concept of risk // Current Sociology. – 2019. - Vol. 67. - N1 (January). – P. 64-78.
- 37 Haenfler R. Subcultures: The basics. – New York: Routledge, 2014. P.8-18.
- 38 Kammeyer K., Ritzer G., Yetman N. Sociology: experiencing changing societies.- Boston: Allyn & Bacon, 1997.- P.1-29.
- 39 Merton R.K. Structural analysis in sociology./ Robert Merton. - N.Y.: Free press, 1975.- 52p.
- 40 Modern sociology /Readings compiled by J Goldstein. - Richmond: Open Learning Institute, 1980 – P. 48-67.
- 41 Sorrels K. Intercultural communication, Globalization and Social Justice / Katryn Sorrels. Thousand Oaks, California: Sage publ., 2013. P.24-44
- 42 Sudakov V. Archetype of social justice and ideological confrontation of the contemporary models of social policy // Public management: collection. (Special edition). - June 2019. - № 3 (18). – P.417 -427.
- 43 Turner J. Founders and Classics. A Cannon in Motion // The Student's Companion to Sociology. - NewYork, 1997. – P. 70-77.
- 44 Tsourapes G. Global Autocrats: Strategies of Transnational Repression, Legitimation und Co-optation in World Politics // International Studies Review. - 2020. - Vol. 22 (August). – P.8-29.